

دی‌دگاه

شماره: ۳۰۶	موضوع: معادلات همزمان در اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۱۸	تهیه و تنظیم: احمد تشکیری
توضیح اجمالی: اجرای مرحله اول هدفمندی یارانه‌ها (فارغ از میزان موفقیت یا عدم موفقیت آن) تصویری مناسب از ابعاد گسترده و پیچیده اجرای این سیاست در اختیار تحلیل گران، کارشناسان و سیاستگذاران قرار داده است. تجربه مذکور نشان داد که انجام اصلاحات بصورت انفرادی در بازار انرژی بدلیل تاثیرات گسترده مستقیم و غیرمستقیم بر حوزه های مختلفی همچون اقتصاد خرد (بنگاهها، خانوار و ...) و اقتصاد کلان (تورم، حجم نقدینگی، تقاضای پول و ...) دچار اشکال می‌باشد و نیاز است تا اجرای سیاست هدفمندی در چارچوب وسیع تری مطرح نظر قرار گیرد. به بیان ساده اجرای ایستای هدفمندی یارانه‌ها بدون توجه به بازارهای مرتبط و تاثیرپذیری به بروز اثرات سرریز در آنها منجر خواهد شد. نکات کلیدی: برخی موضوعاتی که در اجرای مرحله دوم هدفمندی بصورت مکمل باید بدانها توجه شود عبارتند از: ۱ - نظام قیمت‌گذاری: نظام قیمت‌گذاری کالاها و خدمات با اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها چگونه خواهد بود؟ آیا نقش دولت صرفا نظارت عالی و جلوگیری از بروز رویه های غیرمنصفانه است یا نقش مستقیم قیمت‌گذاری؟ براین اساس اولین اصل مکمل در اجرای مرحله دوم هدفمندی «نقش و حدود و ثغور دخالت دولت در امر قیمت گذاری» است. به عبارت دیگر باید پیش از عملیاتی کردن فاز جدید هدفمندی، چارچوب اصول و شرایط حاکم بر این موضوع مهم مشخص شود. ۲ - بازار ارز: اهمیت این بازار در شرایط کنونی اقتصاد ایران از دو جنبه حایز اهمیت است. اول ثبات بخشی به بازار ملتهب فعلی ارز از طریق بکارگیری مجموعه اقدامات و برنامه های مشخص (به عنوان پیش نیاز اجرای سیاست هدفمندی) و دوم شیوه برخورد با این بازار پس از اجرای مرحله دوم هدفمندی است. به بیان دیگر همزمان با اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه ها، نرخ‌های ارز و تعدد آن (شامل ارز مرجع، مبادله ای و بازار آزاد) تغییر خواهد کرد؟ به بیان دیگر نرخ ارز ثابت خواهد ماند یا نیازمند افزایش است؟ آیا نظام تک نرخی در بازار ارز حاکم خواهد شد یا همچنان تعدد نرخ‌ها وجود خواهد داشت؟ ۳ - بازار پول: برنامه‌ها و سیاست‌های مرتبط با بازار پول همزمان با اجرای مرحله دوم هدفمندی کدامند؟ آیا سیاست مشخصی در خصوص نرخ سود بانکی به عنوان متعادل کننده بازار پول به مرحله اجرا درخواهد آمد؟ به بیان ساده با اجرای هدفمندی یارانه ها و بروز تورم ناشی از آن در صورت ثابت نگهداشتن نرخ سود بانکی، تقاضا برای پول افزایش و در مقابل عرضه پول کاهش خواهد یافت. این امر فشار مضاعفی بر بازار پول وارد خواهد ساخت و سهمیه بندی منابع را در پی خواهد داشت. ۴ - توزیع منابع بانکی: بخش‌های تولیدی با افزایش قیمت حامل‌های انرژی دچار افزایش هزینه خواهند شد و لذا تامین سرمایه در گردش از مهمترین دغدغه های این بخش خواهد بود. براین اساس برنامه مشخص برای هدایت منابع به بخش های مولد و جلوگیری از گسترش فعالیتهای غیرمولد بسیار ضروری است.	
تأیید رئیس گروه مشاوران:	تأیید رئیس موسسه: